

SXEDIO.875

15.6.1964: Η ΒΟΥΛΗ ΕΓΚΡΙΝΕΙ ΤΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΙ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟΝ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΗΣ ΟΥΝΦΙΚΥΠ

Η έγκριση της εγκατάστασης στην Κύπρο Διεθνούς Ειρηνευτικής Δύναμης (ΟΥΝΦΙΚΥΠ) από το Συμβούλιο Ασφαλείας στις 4 Μαρτίου 1964 χρειαζόταν την τυπική έγκριση της Κυπριακής Κυβέρνησης και της Βουλής

Ετσι στις 19 Μαρτίου το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφαση του σύμφωνα με έκθεση των Επιτροπών Εξωτερικών και Νομικών της Βουλής (συνεδρία 15.6.1964) όπως εξουσιοδοτήσει τον Υπουργό Εξωτερικών της Δημοκρατίας να διαπραγματευθεί και υπογράψει εκ μέρους της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας Συμφωνία με τα Ηνωμένα Έθνη σχετικά με το νομικό καθεστώς της ΟΥΝΦΙΚΥΠ.

Σύμφωνα με την ίδια έκθεση στις 31 Μαρτίου ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών με επιστολή του στον Υπουργό Εξωτερικών Σιπύρο Κυπριανού καθόριζε τους όρους της συμφωνίας αναφορικά με το καθεστώς αυτό και ο Υπουργός Εξωτερικών την ίδια μέρα με επιστολή του στον Ου Θαντ τον πληροφορούσε ότι η Κυβέρνηση αποδεχόταν τα όσα αναφέρονταν.

Μετά την υπογραφή της σχετικής συμφωνίας χρειαζόταν και η επικύρωση της από τη Βουλή.

Οι Επιτροπές Νομικών και Εξωτερικών της Βουλής, αφού εξέτασαν σχετικό νομοσχέδιο γύρω από τη συμφωνία, σε έκθεση τους εισηγούντο την επικύρωση της συμφωνίας και τόνιζαν σε έκθεση τους:

"Η ίδρυσις της εν Κύπρω Δυνάμεως του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών έγινε συμφώνως του υπ αριθμόν **S /5575** ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Αι δύο Επιτροπαί έχουσαι υπ όψιν το ως άνω ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας διά του οποίου μεταξύ άλλων-

1. Αναγνωρίζεται ότι η Κυβέρνησις της Κύπρου

έχει την ευθύνην διά την διατήρησιν και αποκατάστασιν του νόμου και της τάξεως, και

2. Καλούνται πάντα τα μέλη κράτη όπως εν συμμορφώσει προς τας υποχρεώσεις των βάσει του Καταστατικού χάρτου του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών απέχουν πάσης ενεργείας ή απειλής ενεργείας ή τις ενδέχεται να επιδεινώση την κατάστασιν εις την κυρίαρχον Δημοκρατίαν της Κύπρου ή να θέση εις κίνδυνον την διεθνή ειρήνη,

3. Κατέληξαν εις το συμπέρασμα ότι το υπό εξέτασιν νομοσχέδιον θα έπρεπε να κυρωθή υπό της Βουλής³.

Στην έκθεση επισημειώταν ακόμα και η στάση των βρετανών ιδιαίτερα στην ήδη λειτουργούσα από δύο και πλέον μηνών Ειρηνευτική Δύναμη αλλά και η στάση των Βρετανών, κυρίως στα πρώτα στάδια της τουρκικής ανταρσίας, ύστερα από την νπαρέμβαση τους μετά από έκκληση της Κυπριακής Κυβέρνησης προς αυτούς για να μεσολαβήσουν στην κρίση εγκαθιστώντας στρατιωτικές δυνάμεις μεταξύ των δυο πλευρών.

Αναφερόταν στην έκθεση:

"Προβαίνουσαι αι επιτροπαί εις την σύστασιν ταύτην (για έγκριση του Νομοσχεδίου) πιστεύουν ότι συμβάλλουν εις την προώθησιν των υψηλών αρχών, αι οποίαι διέπουν τον Χάρτην του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, μεταξύ των οποίων πρωτεύουσαν θέσιν κατέχουν αι αρχαί της κυρίαρχου ισότητος όλων των μελών του Οργανισμού Ηνωμένων Δεθνών και του σεβασμού της ανεξαρτησίας, της εδαφικής ακεραιότητος και κυριαρχίας παντός κράτους.

"Αι επιτροπαί ωσταύτως έχουσαι πλήρη συναίσθησιν ότι ο θεσμός της αποστολής στρατευμάτων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών αποτελεί θεσμόν ευρισκόμενον εισέτι εν τη εξελίξει του, όστις δέον να επιτύχη επί τω σκοπώ προωθήσεως των αναφερθεισών υψηλών αρχών τοιυ Καταστατικού Χάρτου του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, εκφράζουν την ευχήν ότι θα καταβληθή πάσα προσπάθεια εκ μέρους πάντων των ενδιαφερομένων εις τρόπον ώστε το κύρος του θεσμού τούτου και κατά συνέπειαν το κύρος

των Ηνωμένων Εθνών να διατηρηθή αμείωτον.

Αι επιτροπαί κηδόμεναι του κύρους του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και των οργάνων αυτού αναφέρουν τα ανωτέρω έχουσαι υπ όψιν περιπτώσεις καθ' ας μέλη τινά ενός τμήματος της ειρηνευτικής Δυνάμεως προέβησαν εις ενεργείας μη συναδούσας προς τας ως άνω αρχάς του καταστατικού χάρτου του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και προς το γράμμα και πνεύμα του περί Κύπρου ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας".

Η συμφωνία επικυρώθηκε στη Βουλή με 17 ψήφους υπέρ και μιας εναντίον, του Γ. Τζιρκώτη.

Της έγκρισης του Νομοσχεδίου για τη συμφωνία προηγήθηκε μακρά συζήτηση. Πρώτος ομιλητής ήταν ο γενικός γραμματέας του ΑΚΕΛ Εζεκίας Παπαϊωάννου:

"Όλοι μας ξέρουμε πως ο Κυπριακός λαός αποδέκτηκε την προσωρινήν παρουσία Ειρηνευτικής Δύναμης του Οργανισμού Ενωμένων Εθνών, όχι γιατί ο ίδιος δεν διαθέτει τες απαιτούμενες δυνάμεις για την αποκατάσταση του νόμου και της τάξης, αλλά σαν ένδειξη καλής θέλησης έναντι της Τουρκοκυπριακής μειονότητας. Είναι φανερόν από το Νομοσχέδιον που συζητούμεν και που σε λίγο θα γίνη νόμος, ότι η Διεθνής Ειρηνευτική Δύναμη απολαμβάνει πολλών δικαιωμάτων και εξουσιών στον τόπον μας. Δεν πρέπει να γίνη κατάχρηση αυτών των εξουσιών. Τονίζουμε ότι δεν πρέπει να γίνη κατάχρηση αυτών των εξουσιών, γιατί όπως όλοι μας ξέρουμε οι βρειτανοί της Διενούς Ειρηνευτικής δύναμης έχουν πολλές φορές καταχρασθή την ιδιότητα τους ως μέλη της Διενούς Δύναμης, όχι για να συμβάλουν στην αποκατάσταση του νόμου και της τάξης και στην επαναφορά του τόπου στην ομαλότητα, αλλά για να ενθαρρύνουν και να ενισχύσουν το εγκληματικό όργιο των στασιαστών.

Υπάρχουν πλείστα όσα παραδείγματα που καταδεικνύουν και καταμαρτυρούν την ενοχή των βρειτανών σχετικά με αυτά και εκκρεμεί ειδικόν θέμα για συζήτηση ενώπιον της Βουλής. Πολύ σωστά η έκθεση των Επιτροπών θίγει το ζήτημα στάσης μελών του τμήματος της Ειρηνευτικής Δύναμης. Η στάση αυτή

είναι τόσο προκλητική και τόσο καλά οργανωμένη όσο αφορά τους βρετανούς, ώστε πιστεύω ότι θα παραλείπαμε στοιχειώδη καθήκοντά μας απέναντι στον κυπριακό λαό και την υπόθεση του, αν μ' αυτήν την ευκαιρίαν και από το επίσημο βήμα της Βουλής δεν απαιτούσαμε την απομάκρυνση των βρετανών από την Διεθνή Ειρηνευτική Δύναμη, την απομάκρυνση τους από την Κύπρο. Πρέπει να απομακρυνθούν οι βρετανοί γιατί είναι οι εμπνευστές και οι οργανωτές της ιμπεριαλιστικής συνωμοσίας κατά της Κύπρου. Αυτοί συνέλαβαν το καταχθόνιο εγκληματικό σχέδιο των στασιαστών που είναι ο προπομπός της Νατοϊκής και τουρκικής κατοχής και του διαμελισμού της Κύπρου. Αυτοί όπλισαν και αυτοί εφοδιάζουν και συντηρούν τους τρομοκράτες στασιαστές χρησιμοποιώντας την σημαίαν και το έβλημα του Οργανισμού Ενωμένων Εθνών, για να συγκαλύπτονται. Δεν είναι δυνατόν να αποκατασταθή η ειρήνη και η ομαλότητα την στιγμήν που οι βρετανοί φέροντες το μπερέ του Διεθνούς Οργανισμού κάμνουν το παν για να ενισχύσουν εκείνους που οργανώνουν τον διαμελισμό και την αιματοχυσία. Εφ' όσον πρόκειται να ανανεωθή για άλλους τρεις μήνες η παραμονή της Διεθνούς Ειρηνευτικης Δύναμης στον τόπον, απαιτούμεν να μη μετέχη σ' αυτή την Δύναμη ούτε ένας βρετανός στρατιώτης. Θάναι προς το συμφέρον της ειρήνευσης της Κύπρου και πιστεύομε και προς το συμφέρον του Διεθνούς Οργανισμού αν απομακρυνθούν αμέσως όλοι οι βρετανοί στρατιώτες από την Κύπρον. Από την στιγμήν που θα σταματήση κάθε ξένη ιμπεριαλιστική επέμβαση στα εσωτερικά της Κύπρου θα δούμεν να αποκαθίσταται και η ομαλότητα σ' αυτόν τον τόπον.

Ενα άλλο σημείο που θάθελα να θίξω μ' αυτήν την ευκαιρίαν είναι τούτο. Υποστηρίζεται από τους αγγλοαμερικάνικους κύκλους και τους δορυφόρους των στην Αγκυρα η παραχώρηση πολλών νέων εξουσιών στην Διεθνή Ειρηνευτική Δύναμη. Αυτό γίνεται για να παραγκωνισθή ουσιαστικά η Κυπριακή Κυβέρνηση που αναγνωρίζεται από το Συμβούλιο Ασφαλείας ότι έχει την ευθύνην για την αποκατάσταση του νόμου και της

τάξης και να προωθηθούν ανομολόγητα ιμπεριαλιστικά σχέδια. Από τη στιγμή που θα υποκατασταθή η Κυπριακή Κυβέρνηση και την θέση της να αναλάβει ουσιαστικά η Διεθνής Ειρηνευτική Δύναμη τότε νάμαστε βέβαιοι πως οι αγγλοαμερικανοί θα κατορθώσουν να προωθήσουν εκείνες τις λύσεις που θα συμφέρουν σε οποιονδήποτε άλλον εκτός από τον άμεσα ενδιαφερόμενον Κυπριακόν λαόν. Δεν πρέπει να παραχωρηθούν οποιεσδήποτε νέες εξουσίες στην Διεθνή Ειρηνευτική Δύναμη. Αν αυτή θέλη να συμβάλει στην αποκατάσταση του νόμου και της τάξης δεν έχει παρά να συνδράμη το έργο της Κυπριακής Κυβέρνησης όπως τονίζεται άλλωστε και στο σχετικό ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Καταλήγοντες καλούμε τον Γενικόν Γραμματέα του Οργανισμού Ενωμένων Εθνών να λάβη αμέσως μέτρα για την απομάκρυνση των βρετανών από την Διεθνή Ειρηνευτική δύναμη. Η συμμετοχή τους σ' αυτή τη δύναμη είναι ολότελα ασυμβίβαστη με την διακηρυχθείσαν αποστολή του Διεθνούς Οργανισμού και της δύναμης του που έχει αποσταλή στην Κύπρο.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ: Σκοπός του υπό ψήφισιν Νομοσχεδίου είναι η κύρωση της Συμφωνίας, η οποία καθορίζει το νομικόν καθεστώς της Ειρηνευτικής Δυνάμεως εν Κύπρω, και η οποία συμφωνία επετεύχθη την 31ην παρελθόντος Μαρτίου από τον Γενικόν Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών Ου Θάντ και από τον έντιμον Υπουργόν των Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Σπύρον Κυπριανού.

Εν συντομία το υπό ψήφισιν Νομοσχέδιον δίδει εις τους άνδρας της εν Κύπρω Ειρηνευτικής Δυνάμεως κάθε ελευθερίαν εις τας κινήσεις των, ασυλίαν, απαλλαγήν από φορολογιακούς και τελωνειακούς δασμούς και εν γένει πάσαν διευκόλυνσιν την οποίαν έκριναν ότι ήτο αναγκαία διά την εκπλήρωσιν των καθηκόντων τα οποία τους ανετέθησαν. Ποία όμως, έντιμοι συνάδελφοι, είναι αυτά τα καθήκοντα; Είμαι βέβαιος ότι ουδείς εκ των παρευρισκομένων εις την σημερινήν συνεδρίαν θα μπορέση να απαντήση εις αυτό το ερώτημα. Λυπούμαι δε να παρατηρήσω ότι παρ' όλον

ότι το υπό ψηφισιν Νομοσχέδιον εμελετήθη από δύο κοινοβουλευτικές επιτροπές, τας επιτροπές των Νομικών και των Εξωτερικών, εν τούτοις ως αντιλαμβάνομαι από την κοινήν έκθεσιν, η οποία ανεγνώσθη προ ολίγου, ουδείς ήγειρε το θέμα τούτο ή εζήτησε να μάθη ποία ακριβώς είναι αυτά τα καθήκοντα και εάν υπάρχουν να ενημερώσουν τους αντιπροσώπους του λαού, ώστε και αυτοί με την σειράν των να ενημερώσουν τον ελληνικόν κυπριακόν λαόν. Διατί έντιμοι συνάδελφοι, αυτή η μυστικότητα; Μήπως εις την συμφωνίαν, η οποία καθορίζει τας υποχρεώσεις της Ειρηνευτικής αυτής Δυνάμεως, εάν υπάρχη βεβαίως βεβαίως, υπάρχη κάτι το οποίον ο ελληνικός κυπριακός λαός δεν θα ενέκρινεν; Ή μήπως δεν υπάρχη καμμία συμφωνία, η οποία να καθορίζη επακριβώς τας υποχρεώσεις της Ειρηνευτικής αυτής Δυνάμεως;

Λυπούμαι να παρατηρήσω ότι εις το υπό ψήφισιν Νομοσχέδιον θα έπρεπε να υπάρχη παράρτημα εις το οποίον να εμφαίνονται και να καθορίζονται επακριβώς αι υποχρεώσεις της Ειρηνευτικής Δυνάμεως διά να ενημερωθή ο λαός. Αντ' αυτού δεν υπάρχη τίποτε άλλο, παρά μόνον η τελευταία παράγραφος του τελευταίου άρθρου, του **45**, η οποία έχει ως εξής:

"Εν κατακλείδι επιθυμώ να επιβεβαιώσω ότι αι δραστηριότητες της Δυνάμεως θα καθοδηγώνται καλή τη πίστει υπό της ανατεθείσης αυτή υπό του Συμβουλίου Ασφαλείας αποστολής. Εν τη εννοία ταύτη η Δύναμις ως αύτη κατηρτίσθη υπό του Γενικού Γραμματέως και ενεργούσα βάσει των οδηγιών και υπό την αποκλειστικήν στρατιωτικήν διεύθυνσιν του Διοικητού, θα καταβάλλη πάσαν δυνατήν προσπάθειαν, όπως εν τώ συμφέροντι της διατηρήσεως της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας, παρεμποδίση επανάληψιν των μαχών και εφ' όσον παρίσταται ανάγκη συνεισφέρει εις την διατήρσιν και αποκατάστασιν του νόμου και της τάξεως και εις την επάνοδον της ομαλούς καταστάσεως".

Θα ήθελα, έντιμοι συνάδελφοι, να προσέξετε τας

δύο τελευταίας γραμμές "εφ' όσον παρίσταται ανάγκη να συνεισφέρη εις την διατήρησιν και εις την επάνοδον της ομαλούς καταστάσεως".

Και τώρα έντιμοι συνάδελφοι, θα ήθελα να σας ερωτήσω εάν πραγματικώς πιστεύετε ότι το καθήκον αυτό εξεπληρώθη από την Ειρηνευτικήν Δύναμιν, η οποία ευρίσκεται εις την Κύπρον. Εχει η Δύναμις αυτή βοηθήσει την νόμιμον Κυβέρνησιν να πατάξη τους στασιαστάς και τους ληστοσυμμορίτας; Εχει η Δύναμις αυτή κατά την τρίμηνον παραμονήν της εν Κύπρω υποχρέωση την ΤΟΥΔΥΚ να επιστρέψη εις το στρατόπεδον της και να ανοίξη την οδόν Λευκωσίας-Κυρηνείας; Εχει η Δύναμις αυτή βοηθήσει την Κυβέρνησιν εις το να εκκαθαρίση τας εστίας των στασιαστών, να συλλάβη τους ληστοσυμμορίτας αρχηγούς της ΤΜΤ και να τους προσαγάγη εις δίκην; Εχει έντιμοι συνάδελφοι, έστω και διά μίαν μόνον φοράν βοηθήσει την Κυβέρνησιν;

Λυπούμαι να παρατηρήσω ότι η απάντησις είναι αρνητική. Αντ' αυτού η εν Κύπρω Ειρηνευτική Δύναμις θέτει εις ίσην μοίραν την νόμιμον Κυβέρνησιν με τους στασιαστάς, μεταφέρει στασιαστάς εντός των νοσοκομειακών και τεθωρακισμένων αυτοκινήτων της, μέλη της Δυνάμεως της μεταφέρουν και παραδίδουν οπλισμόν εις τους ληστοσυμμορίτας, υβρίζουν τον ελληνικόν κυπριακόν λαόν και βοηθούν με παν μέσον εκείνους τους οποίους ώφειλαν να πατάξουν.

Λυπούμαι έντιμοι συνάδελφοι, διότι η συνείδησις μου παρ' όλον ότι είμαι συμπολίτευσις, μου υπαγορεύει να καταψηφίσω το παρόν Νομοσχέδιον. Ως αντιπρόσωπος του ελληνικού κυπριακού λαού εις τον οποίον και μόνον έχω να δώσω λόγον των πράξεων μου, έχω καθήκον και υποχρέωσιν να μεριμνήσω διά τα συμφέροντα του, διά της φωνής μου εντός αυτής της αιθούσης, και διά της εν γένει στάσεως μου έχω υποχρέωσιν να εκφράσω τα ιδικά του αισθήματα και την ιδικήν του αγανάκτησιν απέναντι μιας καταστάσεως απαραδέκτου. Εντιμε κ. Πρόεδρε και έντιμοι συνάδελφοι. Επειδή το υπό ψήφισιν

Νομοσχέδιον παρέχει εις την Ειρηνευτικήν Δύναμιν μόνον δικαιώματα χωρίς να καθορίζη σαφώς στις υποχρεώσεις της και επειδή τα καθήκοντα, τα οποία ανέμενε από αυτήν ο ελληνικός κυπριακός λαός, είναι άκρως αντίθετα με την εν γένει πολιτείαν της κατά το παρελθόν τρίμηνον διά τον λόγον αυτόν θα καταψηφίσω το παρόν Νομοσχέδιον.

Γ. ΣΑΝΤΗΣ: Η Βουλή καλείται σήμερα να κυρώση την συμφωνίαν σχετικώς με το νομικόν καθεστώς της Διεθνούς Ειρηνευτικής Δυνάμεως. Το ιστορικόν της συμφωνίας και ωρισμένα αναγκαία παρατηρήσεις εκτίθενται εις την σχετικήν έκθεσιν των Επιτροπών. Θα ήθελα σχετικώς να προσθέσω ότι οι όροι της Συμφωνίας ως προς το καθαρόν νομικόν μέρος του νομικού καθεστώτος της Διεθνούς Δυνάμεως είναι παρόμοιοι άλλων αναλόγων συμφωνιών συνομολογηθεισών εις άλλας χώρας, όπου απεστάλησαν Ειρηνευτικά Δυνάμεις των Ηνωμένων Εθνών. Γίνονται δε επί τη βάσει του άρθρου 104 και 105 του Καταστατικού Χάρτου των Ηνωμένων Εθνών και εντός των πλαισίων της Συνθήκης επί των προνομίων και ασυλιών των Ηνωμένων Εθνών και άλλων Αι Χοκ διευθετήσεων. Οι όροι της συμφωνίας εις τους οποίους ανεφέρθη επίσης ο κ. Τζιρκώτης εκτίθενται αρκετά λεπτομερώς εις το παράρτητα, το οποίον συνίσταται εις δύο επιστολάς εκ των οποίων την μίαν απέστειλεν ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών Ου Θαντ προς τον Υπουργόν Εξωτερικών της Κύπρου, ο οποίος και την απεδέχθη. Μεταξύ άλλων εις το άρθρον 5 της επιστολής σελίς 4 ως προς τας υποχρεώσεις της Δυνάμεως αναφέρεται ότι "τα μέλη της Δυνάμεως δέον όπως σέβωνται τους νόμους και κανονισμούς της Κύπρου και όπως απέχωσι πάσης ενεργείας αντικειμένης προς το πνεύμα υφ' ου διέπονται αι εν τη παρούση διευθετήσεις".

Είναι καθαρόν ότι τα μέλη των Ηνωμένων Εθνών οφείλουν να σέβωνται τους νόμους και κανονισμούς της Κύπρου και είναι επίσης γεγονός ότι η όλη συμφωνία γίνεται επί τη βάσει του ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας όπως αναφέρεται εις το

προοίμιον του Νομοσχεδίου, εις το οποίον αναφέρονται γενικώς βεβαίως, τα καθήκοντα και αι υποχρεώσεις της Διεθνούς Δυνάμεως. Είναι όμως γεγονός ότι υπάρχουν ασάφειαι, αι οποίαι ελπίζω να διευκρινισθούν εις τας προσεχείς συζητήσεις, αι οποίαι θα διεξαχθούν σχετικώς με το θέμα τούτο υπό του υπευθύνως χειριζομένου τα εξωτερικά ζητήματα της Κύπρου εις τα Ηνωμένα Έθνη. Δεν θα ήθελα να επεκταθώ επί του γενικού θέματος της θέσεως της Ειρηνευτικής Δυνάμεως εν Κύπρω, εφ' όσον τούτο θα αποτελέση αντικείμενον εκθέσεων και νέων διαπραγματεύσεων και συζητήσεων εις τα Ηνωμένα Έθνη εντός των ημερών. Εις το παρόν στάδιον θα ήθελα να τονίσω σχετικώς τα εξής με το όλον θέμα:

Οτι η κύρωσις της συμφωνίας γίνεται δεδομένου ότι αναγνωρίζεται το δικαίωμα και η ευθύνη της Κυβερνήσεως προς διατήρησιν και αποκατάστασιν του νόμου και της τάξεως εν τη νήσω. Οτι η κύρωσις αυτή γίνεται υπό την έννοιαν ότι το τοιούτον δικαίωμα και η ευθύνη της Κυβερνήσεως περιλαμβάνει το δικαίωμα παρεμποδίσεως ή διαλύσεως παρανόμων Ντε Φάκτο καταστάσεων δημιουργουμένων υπό της τουρκικής ηγεσίας, αι οποίαι αντιτίθενται εις την έννοιαν του ενιαίου κράτους και διά της υπάρξεως των οποίων έννομος τάξις και συνθήκαι ομαλότητος δεν είναι δυνατόν να επικρατήσουν εν τη νήσω. Τούτο πρέπει να διευκρινισθή. Οτι αποτελεί απαράδεκτον κατάστασιν μέλη ενός τμήματος της Ειρηνευτικής Δυνάμεως να υποθάλπουν και να υποβοηθούν την τουρκικήν ανταρσίαν. Η Βοήθεια αυτή λαμβάνει διαφόρους μορφάς και υπάρχουν σχετικώς πλείσται περιπτώσεις τας οποίας παρακολουθούμεν αγρύπνως. Αι ενέργειαι αύται τείνουν να τορπιλλίσουν το όλον έργον ολοκλήρου της Ειρηνευτικής Δυνάμεως και κατ' επέκτασιν υποσκάπτουν γενικώς το κύρος των Ηνωμένων Εθνών. Τούτο πρέπει να αποτελέση αντικείμενον διαπραγματεύσεων εντός των προσεχών ημερών εις το Συμβούλον Ασφαλείας. Το έργον των Ηνωμένων Εθνών είναι δύσκολον. Εις αυτό θα έχουν την συμπαραστάσιν όλων μας. Η Κύπρος, χώρα με υψηλήν

στάθμην πολιτισμού και εις το μεταίχμιον τριών ηπείρων, δύναται να αποτελέση κέντρον έλξεως και επιρροής προς στήριξιν της πίστεως διά τον πρακτικόν ρόλον που δύναται να διαδραματίση ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών. Αντιθέτως μία αποτυχία της Ειρηνευτικής Δνάμεως θα δυσχεράνη την ευρύτεραν λύσιν του κυπριακού προβλήματος και υπό τας παρούσας συνθήκας ανελίξεως του Διεθνούς Οργανισμού θα αποτελέση σοβαρώτατον πλήγμα εις το γόητρον και ισχύν των Ηνωμένων Εθνών και κίνδυνον διά την υπόθεσιν της ειρήνης της Κύπρου και πέραν αυτής. Θα ήθελα να προσθέσω ότι ωρισμένοι ασάφειαί, αι οποία δυνατόν να υπάρχουν εις την συνομολογηθείσαν Συμφωνίαν δεν είναι λόγος να καταψηφίσωμεν ολόκληρον το Νομοσχέδιον τούτο. Ως είπα προηγουμένως υπάρχουν όροι εις την συμφωνίαν βάσει των οποίων υποχρεούνται τα μέλη των Ηνωμένων Εθνών να σέβωνται τους νόμους και τους κανονισμούς της Κύπρου. Υπάρχει μηχανισμός διά του οποίου αι διαφοραί πρέπει να επιλύωνται. Αναμφιβόλως θα υπάρξουν πολλάί δυσκολίαί εις το όλον έργον και εις την πρακτικήν εφαρμογήν της Συνθήκης είναι η καλύτερα λύσις διά την Κύπρον.

Υπό αυτό το πνεύμα καθοδηγούμενοι νομίζω ότι πρέπει να κυρώσωμεν την συμφωνίαν συγχρόνως ζητούντες να γίνουν καλύτεραι διευκρινήσεις σχετικώς με τους όρους εντολής των Ηνωμένων Εθνών και προς αυτήν την κατεύθυνσιν γίνονται ήδη ενέργειαί, ως αντιλαμβάνομαι εις το Συμβούλιον Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και εν πάση περιπτώσει υπάρχει ο μηχανισμός διά του οποίου μέρος τουλάχιστον των δυσκολιών να υπερπηδηθούν.

Εις όλα τα κράτη του κόσμου όπου υπάρχουν αποστολαί των Ηνωμένων Εθνών είναι γεγονός ότι πολλάί δυσκολίαί προέκυψαν αλλά δεν είναι δυνατόν να αρνηθώμεν μίαν ουσιαστικήν προώθησιν της ειρήνης καλι των προβλημάτων των Ηνωμένων Εθνών εις τα κράτη αυτά.

ΤΙΤΟΣ ΦΑΝΟΣ: Το υπό την κρίσιν του Σώματος Νομοσχέδιον αποτελεί αναγκαίον νομοθέτημα διότι αφ ενός μεν δίδει την απαραίτητον νομικήν υπόστασιν

εις την Διεθνή Δύναμιν των Ηνωμένων Εθνών και αφ' ετέρου καθιστά αυτήν ικανήν να διαδραματίση τον ρόλον της εν Κύπρω.

Ωμίλησα και άλλοτε επί του θέματος του ρόλου της Διεθνούς Δυνάμεως των Ηνωμένων Εθνών εν Κύπρω όταν συνεζητείτο ενώπιον του Σώματος, το νομοσχέδιον της ειδικής πιστώσεως εν σχέσει με την οικονομικήν ενίσχυσιν της Διεθνούς Δυνάμεως υπό της Κυπριακής Κυβερνήσεως. Και είπα και τότε και επαναλαμβάνω και σήμερα ότι αποτελεί καθήκον της Διεθνούς Ειρηνευτικής Δυνάμεως των Ηνωμένων Εθνών να επιτελέση το καθήκον της ευόρκως και ευσυνειδήτως και πάντοτε συμφώνως προς το ομοφώνως εγκριθέν ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών. Και η ερμηνεία του ψηφίσματος εκείνου δεν δύναται να είναι άλλη παρά η εξής: Οτι έργον μοναδικόν της Διεθνούς Δυνάμεως των Ηνωμένων Εθνών εν Κύπρω είναι να συνεχίση και να συνδράμη την Κυπριακήν Κυβέρνησιν εις το έργον της αποκαταστάσεως του νόμου και της τάξεως και της επαναφοράς ομαλών συνθηκών εις την Κύπρον. Ο λόγος διά τον οποίον επανειλημμένως εκφράζομεν την ευχήν και την ελπίδα ολοκλήρου του κυπριακού λαού ότι η διεθνής Δύναμις θα επιτελέση το καθήκον της συμφώνως προς τγο γράμμα και το πνεύμα του ψηφίσματος αυτού, είναι διότι εις αρκετάς περιπτώσεις συνέβησαν ορισμένα έκτροπα από μέρους ενός τμήματος της Διεθνούς αυτής Δυνάμεως τα οποία είναι εντελώς απαράδεκτα από κυπριακής πλευράς.

Δεν νομίζω ότι είναι του παρόντος η διεξοδική συζήτησις του θέματος αυτού. Διότι ως όλοι θα ενθυμείσθε έχω ήδη εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής ομάδος του Πατριωτικού Μετώπου εγγράψει το γενικώτερον θέμα των εκτροπών αυτών τα οποία επανειλημμένως συνέβησαν και το οποίον αναμφιβόλως θα συζητηθή εις ευθειώτερον χρόνον όταν δημιουργηθούν αι απαραίτητοι εκείναι προϋποθέσεις εις τας οποίας ανεφέρθη ήδη ο κ. Πρόεδρος της Βουλής. Νομίζω ότι είναι αρκετόν να τονισθή σήμερα ότι ο Κυπριακός λαός δεν είναι διατεθειμένος να ανεχθή οιαδήποτε πρωτοβουλίαν ή οιαδήποτε ενέργειαν η

οποία είναι εκ διαμέτρου αντίθετος ή η οποία δεν είναι σύμφωνος προς το ψήφισμα των Ηνωμένων Εθνών, οθενδήποτε και εάν αυτή η ενέργεια προέρχεται.

Ο κ. Τζιρκώτης, ο οποίος ομολογουμένως ωμίλησε κατά τρόπον ρεαλιστικόν, ανεφέρθη εις ένα ζήτημα, το οποίον θα πρέπει εν ολίγοις να αποτελέση αντικείμενον συζητήσεως. Είπεν ο κ. Τζιρκώτης ότι εις το υπό συζήτησιν νομοθέτημα δεν αναφέρονται αι υποχρεώσεις και τα καθήκονα της Διεθνούς Ειρηνευτικής Δυνάμεως. Δεν αναφέρονται διότι ενυπάρχουν ταύτα εις το ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών. Και το ψήφισμα κατά την ιδικήν μας γνώμην είναι σαφές. Πιθανόν να μην είναι σαφές δι' εκείνους οι οποίοι επιδιώκουν να αλλοιώσουν το πραγματικόν νόημα του ψηφίσματος αυτού. Αλλά διά πάντα καλής πίστεως άνθρωπον το ψήφισμα αυτό είναι σαφές. Και συνεπώς δεν υπάρχει οιοσδήποτε λόγος να επαναληφθούν τα καθήκοντα και αι υποχρεώσεις αυτάι εις το ενώπιον της Βουλής Νομοθέτημα.

Ορθώς ο κ. Σάντης υπέδειξεν ότι αποτελεί ευθύνην της Κυβερνήσεως να αναζητήση τρόπους και μέσα διευκρίσεως και αποσαφηνίσεως των όρων εντολής των δοθεισών εις την Ειρηνευτικήν Δύναμιν.

Ο έντιμος κ. Υπουργός των Εξωτερικών της Κύπρου ευρίσκεται αυτήν την στιγμήν εις την έδραν των Ηνωμένων Εθνών και αναμφιβόλως θα έχη πάντοτε κατά νουν το επί τρίμηνον επιτελεσθέν έργον της Διεθνούς Δυνάμεως με τας οιασδήποτε ελλείψεις αι οποίαι πιθανόν να προέκυψαν και αναμφιβόλως θα επιδιώξη την διόρθωσιν τούτων.

Τελειώνων κύριοι συνάδελφοι, θέλω να πιστεύω ότι ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος στηρίζεται επί ενός καταστατικού Χάρτου περιλαμβάνοντος τας μεγάλας ηθικάς αρχάς και αξίας, αι οποίαι προέρχονται από την μεγάλην ελληνικήν παράδοσιν, θα θελήση να εφαρμόση τας αρχάς αυτάς και εις την περίπτωσιν της Κύπρου. Δι' αυτό ο κυπριακός λαός αισθάνεται αληθή εμπιστοσύνην προς τον Οργανισμόν Ηνωμένων Εθνών. Και θα αναμένη την

εφαρμογήν των αρχών αυτών του Καταστατικού Χάρτου και εις την περίπτωση της Κύπρου. Και αι αρχαί αυταί είναι σαφείς ως κρύσταλλον. Είναι η αρχή της αποδόσεως ίσων δικαιωμάτων εις όλους τους λαούς, είναι η αρχή της αυτοδιαθέσεως του δικαιώματος να αποφασίση και η Κύπρος το πολιτικόν αυτής μέλλον συμφώνως προς τους πόθους και τα όνειρά της.

ΛΕΛΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ: Το υπό συζήτησιν νομοσχέδιον αφορά το νομικόν καθεστώς της εν Κύπρω Ειρηνευτικής Δυνάμεως, θα αποτελέση δε επικυρωτικόν νόμον εάν ψηφισθή. Δηλαδή εις το παρόν στάδιον η Βουλή καλείται να συζητήση το θέμα τούτο, δηλαδή την ήδη συναφθείσαν συμφωνίαν μεταξύ της Εκτελεστικής Εξουσίας της Δημοκρατίας και των Ηνωμένων Εθνών και εάν μεν ως θέμα αρχής κρίνη ότι είναι απορριπτέα αυτή η συμφωνία, τότε δεν πρέπει να ψηφίση το νομοσχέδιον αυτό. Εάν όμως αποφασίση ότι όσον αφορά ουσιωδώς βασικάς αυτού διατάξεις δεν είναι απορριπτέον, αλλ ίσως να χρειάζωνται ωρισμένας τροποποιήσεις ή περαιτέρω επεξηγήσεις οι καθορισμοί εις το κείμενον αυτής, τότε κατά την γνώμην μου το Σώμα τούτο, δέον να ψηφίση το Νομοσχέδιον τούτο εις Νόμον.

Κατά την άποψιν μου η συμφωνία αυτή δέον όπως επικυρωθή και υπό του σώματος τούτου. Είναι γνωσταί αι συνθήκαι υπό τας οποίας διαβιούμεν τώρα εις την Κύπρον. Είναι νομίζω βέβαιον ότι υπάρχει μεγάλη ανάγκη διά να καθορισθή το νομικόν καθεστώς της Δυνάμεως. Τα καθήκοντα και η πολιτική της Δυνάμεως αυτής δεν καθορίζωνται, όπως και δεν πρέπει να καθορίζωνται όπως και δεν αναμέναμεν να καθορίζωνται εις το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον. Αυτά τα καθήκοντα και η πολιτική κατεύθυνσις ευρίσκονται εις το ψήφισμα των Ηνωμένων Εθνών, εις τας κατά καιρούς δηλώσεις και της Κυβερνήσεως της Κύπρου και του Γενικού Γραμματέως των Ηνωμένων Εθνών.

Εις το παρόν στάδιον αισθάνομαι την ανάγκην όπως και δημοσίως παρατηρήσω εκείνο το οποίον επανειλημμένως εις το παρελθόν ιδιαιτέρως

παρετήρησα. Το εξής: Όταν η Εκτελεστική Εξουσία προβαίνει εις διευθετήσεις ή συζητήπιθανάς συμφωνίας, είναι καθήκον της δεόντως να κατατοπίζει, εν καιρώ, και το Σώμα τούτο. Λόγω του προεδρικού συστήματος του πολιτεύματος μας, επειδή δηλαδή δεν έχομεν εις την Βουλήν Υπουργούς διά να παρίστανται και να δίδουν εξηγήσεις των πράξεων των ως μέλη του Σώματος τούτου και όχι απλώς να προβαίνουν εις δηλώσεις, είναι ανάγκη όπως οι Πρόεδροι των Επιτροπών μας λαμβάνουν γνώσιν όχι την τελευταίαν στιγμήν, αλλά κατά την διάρκειαν κατά την οποίαν συνομολογούνται αυτού του είδους αι συμφωνίαι, να λαμβάνουν γνώσιν λέγω, του τι γίνεται, ούτως ώστε να είναι μεν αφ' ενός εις θέσιν να διαβιβάζουν εις την Εκτελεστικήν Εξουσίαν τα αισθήματα του Σώματος τούτου, αφ' ετέρου δε να διαβιβάζουν και εις το Σώμα τούτο τι διημείφθη κατά την διάρκειαν των συνομιλιών αυτών. Δυστυχώς εις την προκειμένην περίπτωσιν δεν συνέβη τοιούτον τι. Εάν παρ' ελπίδα το Σώμα τούτο απεφάσιζεν ότι ως θέμα αρχής το Νομοσχέδιον αυτό δεν πρέπει να ψηφισθή, και δεν το εψήφισε, αυτό θα απετέλει ψήφον μομφής κατά της Κυβερνήσεως, η οποία θα έπρεπε και να είχε παραιτηθή εις αυτάς τας κρίσιμους στιγμάς. Με τας παρατηρήσεις αυτάς εισηγούμαι όπως το Σώμα προβεί εις την επικύρωσιν των ήδη συνημολογηθέντων υπό της Εκτελεστικής Εξουσίας.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ (δευτερολογία): Θα ήθελα πρώτον να αναφερθώ εις την ομιλίαν του εντίμου συναδέλφου κ. Σάντη και να εκφράσω την ικανοποίησιν μου διότι παρεδέχθη ότι τα καθήκοντα και αι υποχρεώσεις της Ειρηνευτικής Δυνάμεως εν Κύπρω δεν είναι σαφή. Το μόνον σαφές είναι το 5ον άρθρον του υπό ψήφισιν Νομοσχεδίου, το οποίον λέγει "τα μέλη της Δυνάμεως δέον όπως σέβωνται τους Νόμους και κανονισμούς της Κύπρου και όπως απέχωσιν εν Κύπρω πάσης ενεργείας πολιτικού χαρακτήρος ως και πάσης πράξεως απαδούσης προς την διεθνή φύσιν των καθηκόντων αυτών".

Βεβαίως αυτό το άρθρον είναι σαφές. Θα ήθελα να ερωτήσω όμως, συνάδει με το άρθρον αυτό η στάσις ωρισμένων μελών της Ειρηνευτικής Δυνάμεως; Δηλαδή η μεταφορά των στασιαστών διά τεθωρακισμένων και νοσοκομειακών αυτοκινήτων, η βοήθεια την οποίαν δίδουν ωρισμένα μέλη της Δυνάμεως αυτής παντοιοτρόπως εις τους Τούρκους, αυτή είναι υπακοή εις του νόμους του κράτους μας; Θα μου απαντήσετε ότι είναι ένα μέρος της Δυνάμεως αυτής, η οποία κάμνει τα παράνομα αυτά πράγματα. Ποία μέτρα όμως έχει λάβει ο Διοικητής της δυνάμεως διά να τιμωρήση αυτά τα περεκτραπέντα μέλη της; Την στιγμήν κατά την οποίαν δεν ελήφθη κανένα μέτρον, ολόκληρος η Διεθνής Δύναμις ευθύνεται.

Όσον αφορά την ομιλίαν του εντίμου συναδέλφου κ. Τίτου Φάνου, είπεν ότι αι υποχρεώσεις της Ειρηνευτικής Δυνάμεως είναι να βοηθήσουν την Κυβέρνησιν εις το να επαναφέρη τον νόμον και την τάξιν. Εάν έντιμοι συνάδελφοι με πείσετε ότι έστω και διά μόνον μίαν φοράν η Ειρηνευτική Δύναμις εβοήθησε την Κυβέρνησιν τότε θα ψηφίσω το παρόν Νομοσχέδιον.

Οι έντιμος βουλευτής κ. Λέλλος Δημητριάδης είπεν ότι η καταψήφισις του Νομοσχεδίου αυτού θα είναι μομφή διά την Κυβέρνησιν. Οχι κύριοι, δεν αποτελεί μομφήν διά την Κυβέρνησιν, διότι η Κυβέρνησις επεκύρωσεν αυτήν την συμφωνίαν την 31ην Μαρτίου του 1964, καλή τη πίστει, με την προϋπόθεσιν ότι η ειρηνευτική Δύναμις θα ακολουθούσε και θα έπραττε το καθήκον της. Δυστυχώς δεν έπραξεν αυτό και είμαι υποχρεωμένος να καταψηφίσω αυτό το Νομοσχέδιον χωρίς να θεωρηθή ότι επιρρίπτω μομφήν επί της Κυβερνήσεως.

ΓΛΑΥΚΟΣ ΚΛΗΡΙΔΗΣ (Πρόεδρος Βουλής αγορεύοντας από το βήμα):

Το υπό συζήτησιν Νομοσχέδιον ουδεμίαν σχέσιν έχει ή πρέπει να έχη με τον ρόλον της Ειρηνευτικής Δυνάμεως της Κύπρου. Οι όροι εντολής της Ειρηνευτικής Δυνάμεως εν Κύπρω δεν δύναται να

καθορισθούν διά Νομοσχεδίου της Βουλής των αντιπροσώπων. Οι όροι της Ειρηνευτικής Δυνάμεως ευρίσκονται εις το ψήφισμα των Ηνωμένων Εθνών εις το οποίον καθορίζονται σαφέστατα.

Εκείνο, το οποίον, το παρόν Νομοσχέδιον, προσπαθεί να κάμη είναι απλούστατο. Διά να εκπληρώση τον ρόλον τον οποίον διαγράφει το ψήφισμα των Ηνωμένων Εθνών, η ειρηνευτική Δύναμις εις την Κύπρον χρειάζεται να έχη μίαν νομιμικήν υπόστασιν. Το Συμβούλιον Ασφαλείας δεν δύναται να δώση νομικήν υπόστασιν εις την Ειρηνευτικήν Δύναμιν άνευ Νόμου της Βουλής των Αντιπροσώπων. Εάν έπραττε τούτο θα ήτο επέμβασις εις τα εσωτερικά θέματα της Δημοκρατίας. Οπως και η Βουλή δεν δύναται να ορίση τους όρους εντολής της Ειρηνευτικής Δυνάμεως, διότι εάν έπραττε τούτο θα αντικαθιστούσε ουσιαστικώς το Συμβούλιον Ασφαλείας. Επομένως τα δύο θέματα είναι τελείως χωριστά και δεν πρέπει να συγχύζωνται. Οι όροι εντολής του έργου, το οποίον θα επιτελέση η Ειρηνευτική Δύναμις, περιέχονται εις το ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας. Η Νομική υπόστασις, η οποία δέον να δοθή εις την Δύναμιν αυτήν διά να εκτελέση τους όρους του ψηφίσματος χρήζει εγκρίσεως υπό της Βουλής των Αντιπροσώπων της Κύπρου. Η έλλειψις επομένως εντός του παρόντος Νομοσχεδίου οιασδήποτε αναφοράς εις τους όρους εντολής είναι αντιληπτέα εάν ακντικρύσωμεν το όλον θέμα υπό το πνεύμα το οποίον ήδη εξήγησα.

Υπήρξαν εκείνοι οι οποίοι διετύπωσαν αμφιβολίας διά τον ρόλον της Ειρηνευτικής Δυνάμεως εις Κύπρον. Υπήρξεν ο έντιμος βουλευτής κ. Τζιρκώτης, ο οποίος αφού επληροφόρησε το σώμα τούτο ότι εκπροσωπεί τον ελληνικόν Κυπριακόν λαόν, όπως πιστεύω και όλοι οι υπόλοιποι βουλευταί θα ισχυρίζωνται, μας ανακοίνωσεν ότι μεταφέρει τα αισθήματα του Κυπριακού λαού εντός της Βουλής αυτής. Βασιζόμενος επί των αισθημάτων και απόψεων του λαού επικρίνει την Ειρηνευτικήν Δύναμιν εν Κύπρω. Εν πρώτοις, θα ήθελα να παρατηρήσω από το βήμα αυτό εκείνο το οποίον παρετήρησα πολλάκις και διά

το οποίοι πολλάκις πιθανόν να έχω παρεξηγηθή. Δι' εμέ ο ρόλος του βουλευτού δεν είναι να μεταφέρει μόνον τα αισθήματα του λαού, αλλά υπεράνω όλων είναι η υποχρέωσις να καθοδηγή την κοινήν γνώμην και να μην παρασύρεται από αυτήν, Εις την παρούσαν περίπτωσιν πιθανόν να υπάρχη η εντύπωσις εις την κοινήν γνώμην ότι τα Ηνωμένα Έθνη ή η Ειρηνευτική Δύναμις των Ηνωμένων Εθνών δεν έπραξεν εκείνο το οποίο έπρεπε να πράξη διά να βοηθήση την Κυβέρνησιν να επιβάλη τον νόμον και την τάξιν. Δεν θα έπρεπε να είμεθα αυτηστηροί εναντίον της κοινής γνώμης, διότι οι περισσότεροι άνθρωποι δεν έχουν πείραν ψηφισμάτων των Ηνωμένων Εθνών και περισσότερο από όλα δεν έχουν πείραν του τρόπου λειτουργίας Ειρηνευτικών Δυνάμεων. Εκείνοι εξ ημών οι οποίοι διαθέτουν περισσοτέρας γνώσεις πρέπει να είναι πλέον υπομονετικοί. Θα ήθελα να υπενθυμίσω το σώμα τούτο εις την περίπτωσιν του Κόγκου, όπου απεστάλη ειρηνευτική δύναμις, επέρασαν **18** μήνες από την ημέραν από την οποίαν το πρώτον ψήφισμα εθεσπίσθη υπό των Ηνωμένων Εθνών μέχρι της στιγμής που η Ειρηνευτική Δύναμις απεφάσισε να λάβη δραστικά μέτρα διά την κατάργησιν της Ντε Φάκτο καταστάσεως. Αυτό δεν πρέπει να μας εκπλήττη διότι η Δύναμις την οποίαν αποστέλλουν τα Ηνωμένα Έθνη περιγράφεται ως Ειρηνευτική Δύναμις. Η αρχή την οποίαν εφαρμοζουν τα Ηνωμένα Έθνη είναι ότι η Ειρηνευτική Δύναμις ουδέποτε λαμβάνει στρατιωτικά μέτρα προτού ικανοποιηθή ότι εξήντησεν όλα τα άλλα μέτρα προς ειρήνευσιν ενός τόπου. Επομένως εάν μέχρι της στιγμής η ειρηνευτική Δύναμις δεν έχη λάβει στρατιωτικά μέτρα διά την κατάλυσιν της Ντε Φάκτο καταστάσεως, την οποίαν οι Τούρκοι στασιασταί έχουν δημιουργήσει, δεν πρέπει να θεωρήσωμεν ότι τούτο σημαίνει ότι και εις το μέλλον δεν θα λάβουν τα ίδια μέτρα. Η πολιτική της Ειρηνευτικής Δυνάμεως θα εξαρτηθή εις μεγάλον βαθμόν και από την συζήτησιν η οποία θα διεξαχθή εις την προσεχή συνεδρίαν του Συμβουλίου Ασφαλείας, ως επίσης και από τους τυχόν νέους όρους εντολής, οι οποίοι θα

δοθούν εις αυτήν διά την νέαν τρίμηνον περίοδον. Ανεφέρθησαν μερικοί εκ των ομιλητών εις το γεγονός ότι μέλος ή μέλη της Ειρηνευτικής Δυνάμεως έχουν προβή εις υπερβασίας ή πράξεις αι οποίαι αντιτίθενται εις το ψήφισμα. Διά να μην κρυβώμεθα ως ομιλήσωμεν σαφώς ποίους εννοούμεν εις την παρούσαν περίπτωσιν.

Ασφαλώς έντιμοι συνάδελφοι, αναφέρονται εις το βρετανικόν τμήμα της ειρηνευτικής δυναμεις της Κύπρου. Θα ήτο όμως επικίνδυνον να κατατηγορήσωμεν ολόκληρον την στάσιν της Ειρηνευτικής Δυνάμεως εν Κύπρω, ως κακήν ή ως αντιβαίνουσαν τους όρους εντολής του Συμβουλίου Ασφαλείας, διότι τμήμα ή μέρος αυτής ή και πρόσωπα τμήματος έχουν προβή εις υπερβασίας. Ετέθη το ερώτημα υπό του κ. Τζιρκώτη "τι μέτρα ελήφθησαν διά να τιμωρηθούν εκείνοι, οι οποίοι, κακώς πράττοντες, υπερέβησαν τους όρους εντολής των Ηνωμένων Εθνών εις βάρος της Κυπριακής Δημοκρατίας". Και απήντησεν ο ίδιος εις το ερώτημα ότι ουδέν μέτρον ελήφθη.

Λυπούμαι να πληροφορήσω τον έντιμον βουλευτήν ότι δεν είναι καλώς πληροφορημένος. Εις πολλάς περιπτώσεις ο υπεύθυνος της δυναμεις Στρατηγός Γκυάνι, όταν διετυπώθη εις αυτόν συγκεκριμένον παράπονον, έλαβε τα αναγκαία μέτρα διά την διόρθωσιν της καταστάσεως και την τιμωρίαν των υπεθύνων. Εν σχέσει με την γνωστήν περίπτωσιν μεταφοράς τουρκικών όπλων υπό άγγλου αεροπόρου, θα ήθελα να πληροφορήσω το Σώμα ότι ο άγγλος, ο οποίος μετέφερε τα τουρκικά όπλα δεν αποτελεί μέλος της Ειρηνευτικής Δυνάμεως. Ο άγγλος αεροπόρος κρατείται και θα δικασθή υπό των δικαστηρίων της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ασφαλώς ημείς οι οποίοι πονούμεν τον τόπον μας θα θέλωμεν να λήξη αυτή η κατάσταση το ενωρίτερον, επιθυμούμεν όπως τα Ηνωμένα Εθνη αναλάβουν αμέσως δράσιν διά να καταργήσουν την Ντε Φάκτο κατάστασιν την οποίαν εδημιούγησαν οι Τούρκοι στασιασταί. Εν τούτοις όμως πρέπει να

ανατιληφθώμεν ότι μια Ειρηνευτική Δύναμις, η οποία δεν αποτελείται από εθνικών στρατών μιας χώρας, αλλά η οποία συγκροτείται από εθνικά στρατεύματα πολλών χωρών, δεν έχει την ευχέρειαν την οποίαν θα ήθέλαμεν να έχη ούτως ώστε να αναλάβη ενεργόν δράσιν διά την κατάλυσιν της τουρκικής Ντε Φάκτο καταστάσεως.

Προτού λάβη μέτρα είναι ανάγκη να συνεδριάση το Συμβούλιον Ασφαλείας να δώση σαφή εντολήν εις τον Γενικόν Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, Ου Θαντ, όπως διατάξη την Ειρηνευτικήν Δύναμιν να προβή εις στρατιωτικά μέτρα διά την κατάλυσιν της τουρκικής ανταρσίας. Αναφέρομαι και πάλιν εις την γνωστήν περίπτωσιν του Κόγκου. Ο τότε Γραμματεύς των Ηνωμένων Εθνών ηρμήνευσε το ψήφισμα ότι δεν του έδιδε δικαίωμα να διατάξη την διά των όπλων καταστολήν της ανταρσίας. Εγινεν ανάγκη να ερμηνεθή περίπου **18** φορές το ψήφισμα μέχρις ότου το Συμβούλιον Ασφαλείας πεισθή ότι έφθασε πλέον η κατάλληλος ώρα να δώση σαφή εντολήν εις τον Γενικόν Γραμματέα όπως διατάξη τα στρατεύματα διά των όπλων να καταργήσουν την Ντε Φάκτο κατάστασιν εις το Κόγκο. Επομένως εκείνο το οποίον έχει σημασίαν είναι τί θα επιτευχθή εις την προσεχή συνεδρίαν του Συμβουλίου Ασφαλείας και τί νέους όρους εντολης θα δώση το ίδιον το Συμβούλιον Ασφαλείας εις τον Γενικόν Γραμματέα διά να εξουσιοδοτηθή η εν Κύπρω ευρισκομένη Διεθνής Δύναμις όπως προβή εις στρατιωτικήν ενέργειαν.

Εθεώρησα καθήκον μου να κατατοπίσω το Σώμα αυτό επί των γενικών γραμμών του τρόπου εργασίας του Συμβουλίου Ασφαλείας και της ερμηνείας των ψηφισμάτων Ειρηνευτικών Δυνάμεων, ούτως ώστε να μη διατελώμεν υπό το φως ψευδαισθήσεων. Είναι καθήκον μας να είμεθα εντός της ρεαλιστικής πραγματικότητας και με τον ίδιον ρεαλισμόν και ωμότητα να κατατοπίζωμεν τον κυπριακόν λαόν διά να μη δημιουργώμεν ψευδαισθήσεις.

ΧΡΥΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ: Συμφωνούμεν όσον αφορά την τοποθέτησιν την οποίαν ο έντιμος κ. Πρόεδρος

έθεσε και την διάκρισιν η οποία εγένετο μεταξύ των όρων εντολής της Διεθνούς Δυνάμεως, ως περιλαμβανομένης και απορροούσης εκ του ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας, σε αντίθεσιν με το θέμα το οποίον συζητείται σήμερον, το οποίον αφορά τα δικαιώματα και τα προνόμια της Ειρηνευτικής Δυνάμεως εις την Κύπρον.

Εν τούτοις η συζήτησις η οποία εγένετο σήμερον εδώ είναι χρήσιμος διότι δίδει την ευκαιρίαν εις τα έντιμα μέλη της Βουλής των αντιπροσώπων να εκφράσουν τα αισθήματα και τας απόψεις των εν σχέσει με το σοβαρόν τούτο ζήτημα, με τον όλον ρόλον και τας μέχρι σήμερον ενεργείας της Ειρηνευτικής Δυνάμεως εις την Κύπρον, ιδιαιτέρως εν όψει του μεροληπτικού και σκανδαλώδους ρόλου του βρετανικού τμήματος της Ειρηνευτικής Δυνάμεως, πράγμα το οποίον έχει οδηγήσει επίσημα πρόσωπα εις την Κύπρον να τονίσουν ότι η παρουσία των βρετανών εις την Ειρηνευτικήν Δύναμιν ουδόλως εξυπηρετεί τον σκοπόν της ειρηνεύσεως εις Κύπρον ούτε αυτάς ακόμη τας σχέσεις μεταξύ Αγγλίας και Κύπρου.

Αντιλαμβανόμεθα πλήρως τας δυσκολίας τας οποίας αντιμετώπιζει η Ειρηνευτική Δύναμις εις την Κύπρον και ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, τας οποίας ανέφερον ο έντιμος κ. Πρόεδρος. Εν τούτοις ουδόλως ο κυπριακός λαός και ημείς προσωπικώς, είμεθα βέβαιοι, θα επεθυμούσαμεν επανάληψιν των τραγικών γεγονότων του Κόγκου, όπου τα ίδια συμφέροντα τα οποία εις Κύπρον αντιμάχονται τα ιδικά μας δικαιώματα μετέβαλον την νεαράν ανεξαρτησίαν του Κόγκου επί ολοκλήρους μήνας και ολόκληρα έτη εις πεδίον μαχών και αντεγκλήσεων και ασφαλώς δεν θα ήτο η ιδική μας επιθυμία να παρέλθουν **18** μήνες εκκρεμότητος ή οιαδήποτε μακρά περίοδος εκκρεμότητος κατά την οποίαν θα εσυνεχίζετο η σημερινή κατάστασις εις την Κύπρον και μέχρις ότου τα Ηνωμένα Εθνη θα ηδύναντο υποσκελίζοντα τα αντίθετα συμφέροντα να προχωρήσουν διά μίαν ειρηνευτικήν πράγματι αποστολήν και λύσιν της παρούσης καταστάσεως εις την Κύπρον. Δι αυτό

πιστεύω ότι εκφράζω την επιθυμία όλου του λαού της Κύπρου ότι η Ειρηνευτική Δύναμις θα πρέπει το ενωρίτερον να χωρήσει εις την απαρέγκλιτον εφαρμογήν του ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας κατά τρόπον, ο οποίος πράγματι να συμβάλλη εις την αποκατάστασιν της ομαλότητος εις την Κύπρον και εις την υποβοήθησιν του έργου της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας της Κύπρου προς τον σκοπόν τούτον.

ΚΛΗΡΙΔΗΣ: Συμμερίζομαι πλήρως την ευχήν του κ. Δημητριάδη και ελπίζω και θα ήθελα να πιστεύω ότι δεν θα παρέλθουν διά την Κύπρον **18** μήνες προτού η Ειρηνευτική Δύναμις να αναλάβη δράσιν απλώς όμως διά να είμαι και πάλιν ωμός ρεαλιστής επαναλαμβάνω ότι τα Ηνωμένα Έθνη και το Συμβούλιο Ασφαλείας αποτελούνται από εκπροσώπους χωρών των οποίων και πάλιν τα ενδιαφέροντα τα οποία υπήρξαν εις το παρελθόν εξακολουθούν να υπάρχουν. Ελπίζομεν ότι δεν θα έχωμεν την ιδίαν τύχην του Κόγκου να περιμένωμεν **18** μήνας αλλά ας είμεθα και ολίγον ρεαλισταί".